

Komitet Badań Morza Polskiej Akademii Nauk
Polish Scientific Committee on Oceanic Research
(Polish SCOR)

90/KBM/667/2019

Instytut Oceanologii Polskiej Akademii Nauk
Institute of Oceanology - Polish Academy of Sciences

81-712 Sopot, Poland, Powstańców Warszawy 55, P.O. BOX 148
+48 58 73 11 720
+48 58 551 21 30
office@iopan.gda.pl

Sopot, 16 maja, 2019r

Szanowna Pani Agnieszka Tykarska
Dyrektor
Departamentu Innowacji i Rozwoju (DIR)

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
ul. Hoża 20
00-528 Warszawa

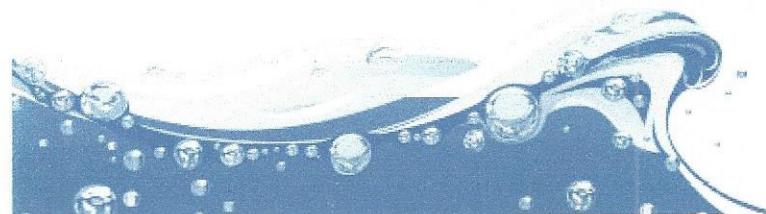
W związku z podniesioną podczas Sesji Plenarnej Komitetu Badań Morza PAN przez Pana dr hab. Grzegorza Różyńskiego, przedstawiciela Polski w platformie integracyjnej JPI Oceans (Joint Programming Initiative Healthy and Sustainable Seas and Oceans), sprawą warunków dalszego uczestnictwa Polski w/w platformie, Prezydium KBM PAN, po dyskusji, podjął sformułować następujące stanowisko:

Komitet Badań Morza PAN popiera pełne uczestnictwo Polski w platformie integracyjnej EU dotyczącej badań mórz i oceanów, Joint Programming Initiative Healthy and Sustainable Seas and Oceans - JPI Oceans

JPI Oceans to międzyrządowa platforma, ma za zadanie integrować instytucje finansujące naukę w dziedzinie badań mórz i oceanów krajów członkowskich EU i krajów stowarzyszonych. Platforma zapewnia państwom członkowskim możliwość ustalania wspólnego stanowiska, strategiczną agendę i plan działania w celu sprostania złożonym wyzwaniom społecznym związanym z oceanem. Szczególnie zaś problemami których nie można rozwiązać na szczeblu krajowym. Dzięki synergii działań JPI Oceans zwiększa skuteczność krajowych inwestycji w badania i innowacje, dostosowując priorytety krajowe i wdrażając wspólne działania. Osiąga się to poprzez:

- planowanie i uruchamianie wspólnych zaproszeń do międzynarodowych projektów badawczych i innowacyjnych
- dzielenie się infrastrukturami badawczymi i zasobami
- wzmocnienie współpracy naukowo-politycznej z udziałem zainteresowanych stron w celu przełożenia nauki na politykę
- inicjowanie nowych form współpracy między projektami a naukowcami
- budowanie społeczności strategicznej, rozpowszechnianie i przekazywanie wyników badań w celu wsparcia ich eksploatacji i ułatwienia wzajemnego uczenia się

Główną przesłanką powołania tej platformy jest integracja problematyki badawczej. Mając na uwadze fakt, że 88% funduszy na te badania pochodzi ze źródeł krajowych a jedynie 12% z źródeł europejskich, obserwuje się niejednokrotnie fragmentację i duplikację podejmowanych wysiłków. JPI Oceans ma współfinansować badania mórz w ramach własnych konkursów, ze składek deklarowanych przez krajowe instytucje finansujące naukę. Głównym proponowanym instrumentem ma być schemat COFUND.

Brak uczestnictwa danego kraju w pracach JPI Oceans oraz brak związanej z tym partycypacji finansowej będzie skutkować ryzykiem dwojakiego rodzaju. Po pierwsze, kraje nie uczestniczące nie będą miały wpływu na dobór tematyki konkursów. Po drugie, brak uczestnictwa spowoduje wyraźnie gorszy dostęp instytucji danego kraju, zajmujących się badaniami mórz, do funduszy unijnych, gdyż fundusze na te cele będą w przyszłości w dużym stopniu dystrybuowane przez JPI Oceans.

Oczywiście, istnieje też inne ryzyko, z którego trzeba zdawać sobie sprawę, mianowicie uczestnictwo w konkursach placówek z innych krajów, bardziej zaawansowanych w badaniach i mających daleko lepszą kondycję finansową, może skutkować wydatkowaniem funduszy danego kraju na ich rzecz. Tym niemniej, KE uważa etap wspólnego programowania badań za proces niezbędny dla harmonizacji badań i wyrównywania poziomu naukowego badań w EU.

Strategia JPI Oceans jest zdefiniowana w strategicznym programie badań i innowacji (SRIA) opublikowanym w maju 2015 r. SRIA przedstawia dziesięć obszarów strategicznych, opracowanych i uzgodnionych przez JPI Oceans (przy wsparciu CSA Oceans) jako strategiczne priorytety dla morskich obszarów i badań morskich w Europie. Dziesięć obszarów strategicznych to:

- *Poznawanie zasobów głębinowych*
- *Rozwój technologii czujników*
- *Wsparcie naukowe dla planowania i zarządzania obszarami przybrzeżnymi i morskimi*
- *Podnoszenie świadomości i współzależności oceanów, ludzkiego zdrowia i dobrego samopoczucia*
- *Interdyscyplinarne badania na rzecz dobrego stanu środowiska*
- *Obserwacja, modelowanie i przewidywanie stanu i procesów w oceanach*
- *Wpływ zmian klimatu na fizyczne i biologiczne procesy oceaniczne*
- *Wpływ zakwaszenia oceanów na ekosystemy morskie*
- *Bezpieczeństwo żywności i bezpieczeństwo. Wprowadzanie innowacji w zmieniającym się świecie*
- *Wykorzystanie morskich zasobów biologicznych poprzez rozwój i zastosowanie biotechnologii*

JPI Oceans jest zarejestrowany jako międzynarodowe stowarzyszenie non-profit (AISBL) na mocy prawa belgijskiego od 2018 roku. Organizacja ta ma być finansowana przez kraje członkowskie proporcjonalnie do całkowitego PKB oraz PKB per capita. Na podstawie tych kryteriów, składka Polski wnoszona przez MNiSW byłaby na poziomie ok. 10 00 euro rocznie.

Mając na uwadze potrzebę utrzymania przez polskie placówki naukowe zajmujące się problematyką badań mórz i oceanów, Komitet Badań Morza PAN pełniący funkcję Komitetu Narodowego ds. współpracy z Komitetem Naukowym Badań Oceanicznych (Scientific Committee on Oceanic Research) popiera pełne uczestnictwo Polski w platformie JIP Oceans.

PRZEWODNICZĄCY
Komitetu Badań Morza PAN

Prof. dr hab. inż. Janusz Pempkowiak